

УДК 657.37:336.763(477)
DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.80-92>

Пилипчук Ю.І.
аспірант

Національний університет «Львівська політехніка»

Pylypchuk Yulian
Postgraduate Student
Lviv Polytechnic National University

ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ В УКРАЇНІ

INSTITUTIONAL AND TECHNOLOGICAL ASPECTS OF THE TRANSFORMATION OF FINANCIAL REPORTING UNDER IAS IN UKRAINE

У статті досліджено комплекс інституційних, організаційних і технологічних чинників, що впливають на трансформацію фінансової звітності підприємств України відповідно до вимог МСФЗ. Визначено методологічні підходи до здійснення трансформації – ручний, паралельний та автоматизований – з урахуванням їхньої ефективності, трудомісткості та потенціалу цифровізації. Розкрито основні бар'єри впровадження: кадровий дефіцит, відсутність єдиної методичної бази, обмеженість ресурсів. Обґрунтовано необхідність впровадження сучасних цифрових рішень, таких як ERP-системи, хмарні сервіси та технології штучного інтелекту. Наголошено на стратегічному значенні якісної трансформації звітності для підвищення інвестиційної привабливості, прозорості бізнесу та його інтеграції в глобальну економіку.

Ключові слова: трансформація фінансової звітності, МСФЗ, методологічні підходи, цифрові технології, ERP-системи, облікова політика, інституційні бар'єри, автоматизація, прозорість, інвестиційна привабливість.

The article examines the institutional and technological aspects of transforming financial reporting of Ukrainian enterprises in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS). The role of IFRS in the global system of financial transparency and accountability is defined, along with the significance of transformation as a key stage in aligning national accounting practices with international requirements. The study describes financial reporting transformation as a multidimensional process involving changes in the principles of recognition, measurement, and disclosure of financial information related to assets, liabilities, revenues, and expenses. The main methodological approaches to transformation are analyzed, including manual conversion, parallel accounting, and software-based automation, with an evaluation of their practical application and feasibility in Ukraine. Special attention is paid to the practical experience of Ukrainian enterprises in implementing IFRS and to the key obstacles encountered during transformation, such as a shortage of qualified professionals, fragmented methodological guidance, low financial motivation, and the high cost of implementation. It is emphasized that in many cases financial reporting transformation is treated as a formal requirement rather than a systemic change, which undermines the reliability of financial data and the economic decisions made on its basis. The article highlights the promising role of digital solutions – such as ERP systems, cloud-based platforms, and artificial intelligence – in improving the quality, efficiency, and sustainability of reporting transformation. Additionally, the need to establish institutional support at the national level and to reform accounting education by focusing on practical IFRS application and international competence development is substantiated. It is concluded that high-quality transformation of financial reporting should be regarded as a strategic tool that enhances business credibility, improves reputational standing, strengthens financial governance, attracts long-term investments, and facilitates broader international integration.

Keywords: financial reporting transformation, IFRS, methodological approaches, digital technologies, ERP systems, accounting policy, institutional barriers, automation, transparency, investment attractiveness.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації фінансових ринків та інтеграції національних економік забезпечення прозорості та достовірності фінансової інформації є ключовим завданням для бізнесу. Потреба в уніфікації підходів до звітності обумовлена не лише прагненням відповідати міжнародним стандартам, а й необхідністю зміцнення довіри з боку інвесторів, кредиторів і контрагентів. У цьому контексті важливого значення набуває застосу-

вання Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), що є загальноприйнятими у більшості розвинених країн.

Трансформація звітності до формату МСФЗ – це складний методологічний процес, який охоплює зміну підходів до визнання, оцінки, розкриття інформації та філософії управління фінансами. В Україні впровадження МСФЗ є обов'язковим для публічних акціонерних товариств, підприємств, що становлять суспільний

інтерес, а також для компаній у фінансовому та видобувному секторах.

Незважаючи на наявність нормативної бази, трансформація звітності в українській практиці залишається проблемною через низький рівень підготовки кадрів, відсутність чітких методичних рекомендацій, недостатню програмну та консультативну підтримку, особливо для малого й середнього бізнесу. Узгодження національного обліку з міжнародними стандартами сприяє покращенню інвестиційного клімату, зменшенню інформаційної асиметрії та підвищенню конкурентоспроможності. Проте за відсутності належного науково-методичного супроводу така трансформація може знизити достовірність та аналітичну цінність звітності.

Отже, актуальною є потреба в глибокому дослідженні методологічних засад трансформації звітності за МСФЗ, аналізі практичного досвіду підприємств, виявленні типових бар'єрів і визначенні шляхів оптимізації процесу. Це особливо важливо в умовах нестабільного законодавства, цифрових змін та викликів воєнного часу, які вимагають адаптивних рішень у сфері фінансової звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема трансформації фінансової звітності відповідно до МСФЗ є предметом активного вивчення у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі. Основна увага дослідників зосереджена на аналізі відмінностей між національними та міжнародними стандартами, визначенні методів коригування показників, побудові внутрішньої облікової політики та практичних інструментів впровадження стандартів.

У роботах Сопка В.В. [2] наголошується на необхідності гармонізації облікової системи України з МСФЗ та підвищенні відповідальності за достовірність трансформованої звітності. Бутинець Ф.Ф. [1] акцентує увагу на систематизації типових помилок ручної трансформації та пропонує підходи до балансових коригувань. Кузьмін О.Є. та Гуменюк О.В. [3] досліджують ефективність різних моделей трансформації, підкреслюючи доцільність використання цифрових інструментів в умовах обмежених кадрових ресурсів, особливо для малого та середнього бізнесу.

Серед зарубіжних науковців слід відзначити внесок Блейка Дж., Амата О., Мелвілла А., Елліота Б. та Колдуелл Дж., які розглядають трансформацію звітності як багатоетапний процес, що потребує адаптації IT-інфраструктури, підвищення кваліфікації персоналу та розвитку професійного судження. У працях зазначених авторів підкреслюється важливість облікової політики, заснованої на принципах справедливої оцінки, переваги сутності над формою, послідовності та порівнюваності.

Дослідження також охоплюють порівняльний аналіз П(С)БО та МСФЗ, де більшість авторів визнає, що головна складність полягає у відмінностях філософії підходів: МСФЗ базуються на концептуальній основі, тоді як національні стандарти мають нормативно-інструктивний характер. Це обумовлює потребу в глибокій фаховій підготовці, адаптації програмного забезпечення та впровадженні внутрішніх регламентів звітності.

Низка авторів звертає увагу на відсутність єдиної методичної бази трансформації, а також недостатню деталізацію офіційних рекомендацій з боку державних

органів. Зокрема, зазначається, що розроблені Міністерством фінансів документи залишають простір для подвійного трактування, що створює ризики викривлення фінансової інформації. Це особливо актуально для підприємств, які впроваджують МСФЗ без підтримки зовнішніх консультантів.

Аналіз наукових джерел свідчить про високу увагу до теми, однак практичні аспекти адаптації звітності в умовах національного економічного середовища, галузевих особливостей, ресурсних обмежень і взаємодії між державою, бізнесом та освітніми структурами залишаються недостатньо дослідженими. Саме ці напрями потребують подальшого аналізу й обґрунтування, що й становить завдання цієї статті.

Формування завдання дослідження. Метою цієї наукової статті є комплексне дослідження теоретичних і практичних засад трансформації фінансової звітності у відповідність до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) з урахуванням сучасних умов функціонування підприємств в Україні. У межах дослідження передбачено визначення основних методологічних підходів до трансформації, аналіз чинників, що впливають на якість звітності в перехідному періоді, вивчення практичного досвіду застосування МСФЗ, а також обґрунтування рекомендацій щодо вдосконалення процесу трансформації на різних рівнях господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Трансформація фінансової звітності є складовою процесу адаптації фінансової інформації до вимог зацікавлених сторін, зокрема інвесторів, міжнародних донорів, аналітичних агентств, а також регуляторів. У вузькому розумінні трансформація передбачає перетворення звітності, складеної за національними стандартами бухгалтерського обліку (в Україні – Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, П(С)БО), у форму, яка відповідає Міжнародним стандартам фінансової звітності (МСФЗ або IFRS). Проте у ширшому значенні цей процес охоплює зміну принципів формування облікової політики підприємства, трансформацію системи обліку, впровадження нових процедур внутрішнього контролю та оновлення фінансового мислення менеджменту.

Міжнародні стандарти базуються на концептуальній основі, що ґрунтується на принципах, а не правилах. [4]. Вони орієнтовані на професійне судження бухгалтера при прийнятті рішень щодо облікової політики, визнання активів і зобов'язань, способів оцінки та розкриття інформації. Тоді як національні стандарти, які досі мають значну регуляторну вагу в Україні, є детально регламентованими та менш гнучкими. Це створює суттєву методологічну прірву, яку необхідно подолати при трансформації звітності.

Окрім цього, важливо розрізнити первинне складання звітності за МСФЗ (яке відбувається з нуля) і трансформацію вже складеної звітності за П(С)БО. У першому випадку підприємство від початку облікового періоду веде всі реєстри, формує облікову політику та відображає господарські операції відповідно до МСФЗ. У другому випадку, трансформація є процесом коригування вже підготовлених звітних форм: балансу (звіт про фінансовий стан), звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів та ін., із метою приведення їх до вимог міжнародних стандартів. Цей шлях є типовим для більшості українських компаній.

Трансформація здійснюється через систему коригувальних проводок або аналітичних таблиць, у яких порівнюються дані за П(С)БО і за МСФЗ, вносяться відповідні коригування (наприклад, рекласифікації, перегляди оцінок, визнання додаткових зобов'язань тощо). У результаті формується комплект звітності за МСФЗ, який може подаватися інвесторам, аудиторам або державним установам відповідно до вимог законодавства. [3; 6].

Важливо зазначити, що трансформація передбачає не лише механічне коригування цифр, а також поглиблений аналіз природи активів, зобов'язань, доходів і витрат. Наприклад, в умовах МСФЗ визнання доходів регламентується стандартом IFRS 15 «Виручка за договорами з покупцями», який вимагає застосування п'ятиетапної моделі, що значно відрізняється від підходу, передбаченого П(С)БО 15 «Дохід». Аналогічно, оренда згідно з IFRS 16 потребує повного включення права користування активом до балансу орендаря, чого не передбачає національний облік.

Методологія трансформації фінансової звітності є надзвичайно важливим аспектом для підприємств, що здійснюють перехід на МСФЗ. Залежно від рівня розвитку підприємства, його ресурсів, структури обліку та стратегічних цілей, можуть застосовуватися різні підходи до перетворення звітності за П(С)БО у формат, прийнятний за МСФЗ. У науковій та практичній літературі виділяють три основні методологічні моделі трансформації: ручний, паралельний та автоматизований.

Ручний підхід є найбільш поширеним серед українських підприємств, особливо тих, які не мають складної організаційної структури або не входять до складу великих міжнародних холдингів. Цей метод передбачає формування трансформаційної таблиці, у якій для кожного елементу фінансової звітності визначається розбіжність між П(С)БО та МСФЗ. На основі цього розраховуються коригувальні суми, які відображаються у вигляді трансформаційних проводок. Основними перевагами цього підходу є простота впровадження на невеликих підприємствах, відсутність необхідності у зміні існуючої облікової системи та можливість залу-

чення зовнішніх консультантів для одноразової трансформації. Водночас недоліками залишаються висока трудомісткість процесу, значний ризик людських помилок, потреба у глибокому знанні МСФЗ та складність підтримки послідовності звітності в динаміці (див. табл. 1). Ручна трансформація часто застосовується в українських компаніях з метою складання звітності для інвесторів або банків, однак є практично непридатною для регулярного використання.

Паралельне ведення обліку, або dual accounting, передбачає одночасне ведення бухгалтерського обліку за двома стандартами – національними та міжнародними. Підприємство формує два комплекти реєстрів та первинних документів, здійснює подвійні облікові записи з урахуванням відмінностей у визнанні, оцінці та класифікації об'єктів обліку. Основними перевагами такого підходу є висока якість фінансової інформації, прозорість для зовнішніх аудиторів, можливість формувати звітність без додаткових трансформацій та відповідність принципу «true and fair view». Разом з тим, ця модель є найбільш витратною, вимагає високої кваліфікації персоналу та створює додаткове облікове навантаження (див. табл. 2). Через це вона здебільшого використовується у великих компаніях, банках та дочірніх структурах міжнародних корпорацій.

Автоматизована трансформація звітності здійснюється за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, яке інтегрується з основною обліковою системою підприємства, імпортує дані та перетворює їх відповідно до алгоритмів, заснованих на вимогах МСФЗ. Таке програмне забезпечення дозволяє знизити людський фактор, скоротити час підготовки звітності, створити трансформаційні шаблони, а також інтегрувати облік з аналітикою. Проте для впровадження цього підходу необхідні значні інвестиції, навчання персоналу та адаптація програмного забезпечення до специфіки підприємства (див. табл. 3). Попри це, автоматизована модель вважається найперспективнішою у середньостроковій перспективі, особливо для компаній, які здійснюють регулярне звітування за МСФЗ.

Таблиця 1

Характеристика ручного підходу до трансформації фінансової звітності

Ознака	Характеристика
Застосування	Невеликі підприємства, разове складання звітності
Інструмент	Трансформаційна таблиця, ручні коригування
Переваги	Простота, відсутність потреби в зміні облікової системи, можливість консалтингу
Недоліки	Висока трудомісткість, ризик помилок, залежність від глибоких знань МСФЗ
Доцільність	Разова підготовка звітності для банків або інвесторів

Джерело: складено автором на основі узагальнення матеріалів з [1–3]

Таблиця 2

Особливості паралельного ведення обліку (dual accounting)

Ознака	Характеристика
Застосування	Великі підприємства, транснаціональні компанії, банки
Інструмент	Два комплекти реєстрів, паралельне відображення операцій
Переваги	Висока точність, прозорість, відсутність потреби в подальших коригуваннях
Недоліки	Висока вартість, подвійне навантаження, складність синхронізації
Доцільність	Підприємства з постійною звітністю для іноземних користувачів або аудиторів

Джерело: складено автором на основі джерел [2; 3; 5]

Автоматизована трансформація звітності: переваги та обмеження

Ознака	Характеристика
Застосування	Середні та великі підприємства з частою подачею звітності
Інструмент	Програмне забезпечення: SAP, 1C:МСФЗ, CaseWare тощо
Переваги	Швидкість, точність, інтеграція з аналітикою, зниження людського чинника
Недоліки	Інвестиції в ПЗ, потреба в навчанні, обмеження адаптації під галузь
Доцільність	Постійна трансформація, регулярна звітність для міжнародних партнерів

Джерело: складено автором за даними [3; 4; 9]

Процес трансформації фінансової звітності за МСФЗ в Україні супроводжується як успішними прикладами впровадження, так і численними труднощами, зумовленими інституційними, технічними та кадровими бар'єрами. Незважаючи на формальні зобов'язання щодо застосування МСФЗ для окремих категорій підприємств, на практиці адаптація міжнародних стандартів відбувається фрагментарно та із суттєвими відхиленнями від концептуальної основи.

Досвід великих українських підприємств, зокрема емітентів цінних паперів, банківського сектору, підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність або залучають іноземні інвестиції, свідчить про більш системний підхід до впровадження МСФЗ. У таких компаніях створено внутрішні департаменти з трансформації звітності, впроваджено спеціалізоване програмне забезпечення, залучено зовнішніх консультантів та аудиторів з відповідним досвідом. Для прикладу, у вітчизняному банківському секторі застосування МСФЗ стало стандартною практикою ще з початку 2010-х років у відповідності до вимог НБУ щодо подання звітності для нагляду та аудиту [3, с. 28].

Натомість середні та малі підприємства демонструють набагато нижчий рівень готовності до впровадження МСФЗ. За даними опитування, проведеного аналітичним центром CASE Україна у 2023 році, понад 60% компаній малого бізнесу зазначили, що не мають достатніх знань і технічних можливостей для самостійної трансформації звітності. Близько 48% респондентів зазначили, що при необхідності готувати звітність за МСФЗ вони звертаються до зовнішніх консультантів, найчастіше – лише в разі вимоги з боку інвестора чи банку-кредитора.

Типовими труднощами, з якими стикаються підприємства при трансформації звітності, є:

- 1) некоректне трактування положень МСФЗ, зокрема щодо справедливої оцінки (IFRS 13), знецінення активів (IAS 36), оренди (IFRS 16);
- 2) відсутність надійних джерел первинної інформації у попередні періоди (особливо для ретроспективного перегляду відповідно до IFRS 1);
- 3) труднощі з перекваліфікацією фінансових зобов'язань, наприклад, розмежування коротко- і довгострокових пасивів або фінансових інструментів за IFRS 9;
- 4) відсутність уніфікованої облікової політики, що створює розрив між обліковими оцінками за П(С)БО та МСФЗ;
- 5) низький рівень взаємодії з аудитором, які не завжди мають узгоджену методику оцінки трансформаційних коригувань. [3; 6; 10]

Також на практиці спостерігається поширена помилка – формальне складання звітності за МСФЗ

без відповідної трансформації внутрішніх бізнес-процесів. У багатьох випадках така звітність складається як вторинна, на основі звичайного бухгалтерського обліку, без глибокої переоцінки активів, реструктуризації фінансових інструментів, аналізу впливу податкових різниць тощо. Це суттєво знижує її якість та об'єктивність.

Серед позитивних кейсів варто відзначити приклади окремих українських агропромислових компаній, які, вийшовши на міжнародні ринки капіталу, були змушені повністю перебудувати свою систему звітності відповідно до МСФЗ. Такі компанії зазвичай:

- 1) впроваджують ERP-системи (SAP, Oracle, Microsoft Dynamics) з інтеграцією модулів під МСФЗ;
- 2) формують власні команди внутрішнього аудиту та контролю трансформації;
- 3) проходять аудит міжнародними аудиторськими фірмами (KPMG, EY, PwC, Deloitte);
- 4) розміщують звітність за МСФЗ у відкритому доступі для інвесторів.

Однак навіть у таких випадках впровадження МСФЗ займає від одного до трьох років, залежно від масштабів діяльності компанії та її технічної готовності.

Насамкінець слід зазначити, що ефективність трансформації звітності прямо залежить не лише від технічної сторони, а й від організаційної культури підприємства, його здатності до навчання, управління змінами, прийняття відповідальності за достовірність облікових даних.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу сформулювати комплексне уявлення про методологічну суть і прикладні аспекти трансформації фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності в умовах функціонування українських підприємств. Установлено, що трансформація не є одноразовою технічною процедурою, а являє собою системний процес, який охоплює зміну облікової політики, структури звітності, принципів визнання, оцінки та розкриття фінансової інформації. Потреба в такій трансформації зумовлена глобальними інтеграційними викликами та необхідністю забезпечення прозорості, достовірності та порівнюваності фінансової інформації на національному та міжнародному рівнях.

Аналіз теоретичних джерел дозволив узагальнити наукові підходи до трактування трансформації звітності та окреслити відмінності між національними стандартами бухгалтерського обліку і МСФЗ. Особливу увагу приділено класифікації основних методів трансформації – ручного, паралельного та комбінованого (автоматизованого) – із визначенням їх сильних і слабких сторін у контексті реального функціонування

українських підприємств. Встановлено, що на практиці найчастіше застосовується ручна модель трансформації, яка, попри простоту, є вкрай трудомісткою, залежною від людського фактора та непридатною для системного звітування.

Паралельне ведення обліку, як альтернатива, забезпечує високий рівень достовірності та відповідності міжнародним вимогам, однак потребує значних ресурсів та кадрового потенціалу, що обмежує його застосування. У свою чергу, автоматизована трансформація поступово впроваджується у великих підприємствах, але її потенціал у межах цього дослідження не розглядався окремо. Практичний аналіз засвідчив, що підприємства в Україні підходять до процесу трансформації переважно з формальних позицій, зосереджуючи увагу на результаті, а не на процедурі. Таке спрощене

сприйняття трансформації знижує якість фінансової інформації, підриває довіру з боку інвесторів та унеможливує повноцінне стратегічне планування.

Отже, ефективна трансформація фінансової звітності має розглядатися як частина загального процесу вдосконалення фінансового управління підприємством. Вона потребує не лише методологічної чіткості, але й глибокої інтеграції з внутрішніми обліковими процесами, підготовки персоналу, розвитку системи корпоративного управління та облікової політики, що відповідає вимогам МСФЗ. Стратегічне бачення трансформації звітності дозволить українському бізнесу не лише відповідати формальним вимогам, а й підвищити власну конкурентоспроможність, інвестиційну привабливість і фінансову стійкість на міжнародному ринку.

Список використаних джерел:

1. Бутинець Ф. Ф. *Міжнародні стандарти обліку*. Житомир : ЖДТУ, 2019. 432 с.
2. Сопко В. В. *Облік за міжнародними стандартами: навч. посіб.* Київ : Центр учбової літератури, 2018. 368 с.
3. Кузьмін О. Є., Гуменюк О. В. Методологічні аспекти трансформації звітності в Україні. *Економіка і організація управління*. 2020. № 2(38). С. 22–30.
4. Blake J., Amat O. The transition to IFRS: problems, challenges and opportunities. *Accounting in Europe*. 2019. Т. 16. № 2. С. 123–138.
5. Melville A. *International Financial Reporting: A Practical Guide*. 6th ed. Pearson Education Limited, 2021. 432 p.
6. Міністерство фінансів України. Методичні рекомендації щодо трансформації фінансової звітності підприємств, які застосовують Міжнародні стандарти фінансової звітності: наказ від 21.12.2015 № 1125. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1604-15>
7. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 40. Ст. 365.
8. IFRS Foundation. Офіційний сайт Міжнародної ради з МСФЗ. URL: <https://www.ifrs.org>
9. Deloitte Ukraine. Перехід на МСФЗ: огляд практики та викликів. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/audit/articles/ifrs-implementation.html>
10. PwC Ukraine. Міжнародні стандарти фінансової звітності. Матеріали експертної підтримки. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/ifrs.html>

References:

1. Butynets, F. F. (2019). *Mizhnarodni standarty obliku* [International Accounting Standards]. Zhytomyr: ZhDTU.
2. Sopko, V. V. (2018). *Oblik za mizhnarodnymi standartamy* [Accounting under International Standards]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury.
3. Kuzmin, O. Ye., & Humeniuk, O. V. (2020). Metodolohichni aspekty transformatsii zvitnosti v Ukraini [Methodological aspects of financial reporting transformation in Ukraine]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia – Economics and Organization of Management*, no. 2(38), pp. 22–30.
4. Blake, J., & Amat, O. (2019). The transition to IFRS: Problems, challenges and opportunities. *Accounting in Europe*, no. 16(2), pp. 123–138. DOI: <https://doi.org/10.1080/17449480.2019.1654520>
5. Melville, A. (2021). *International Financial Reporting: A Practical Guide* (6th ed.). Pearson Education Limited.
6. Ministry of Finance of Ukraine. (2015). Ministerstvo finansiv Ukrainy. Metodichni rekomendatsii shchodo transformatsii finansovoi zvitnosti pidpriemstv, yaki zastosovuiut Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti: nakaz vid 21.12.2015 № 1125. [Methodological recommendations on the transformation of financial statements of enterprises applying International Financial Reporting Standards: Order of 21.12.2015 No. 1125]. *Methodological recommendations on the transformation of financial statements under IFRS (Order No. 1125)*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1604-15>
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). Zakon Ukrainy «Pro bukhgalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» vid 16.07.1999 № 996-XIV. [Law of Ukraine ‘On Accounting and Financial Reporting in Ukraine’ of 16.07.1999 No. 996-XIV]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1999. № 40. St. 365. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
8. IFRS Foundation. (n.d.). Ofitsiynyi sait Mizhnarodnoi rady z MSFZ. [Official website of the IFRS Foundation and IASB]. Available at: <https://www.ifrs.org>
9. Deloitte Ukraine. (2022). Perekhid na MSFZ: ohliad praktyky ta vyklykiv. [IFRS implementation challenges in Ukraine]. Available at: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/audit/articles/ifrs-implementation.html>
10. PwC Ukraine. (n.d.). Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti. Materialy ekspertnoi pidtrymky. [IFRS in Ukraine: Professional support materials]. Available at: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/ifrs.html>